

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/100/2023
Identifikačné číslo spisu:	4105200136
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4105200136.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne TRANSECO a.s., Žilina, Radlinského 17, IČO: 00632163, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 15C/24/2005, o dovolaní žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 24. februára 2022 sp. zn. 7Co/165/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobkyne o d m i e t a.

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 24. februára 2022 sp. zn. 7Co/165/2019 vo výrokoch I., II., IV. a V. z r u š u j e a v e c m u v t e j t o č a s t i v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí štvrtým rozsudkom zo 14. marca 2019, č. k. 15C/24/2005-874, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni z titulu náhrady škody sumu 32.422 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,00% od 08. júla 2009 do zaplatenia a z titulu ušlého zisku sumu 22.101,46 eura a úrok z omeškania bližšie špecifikovaný vo výrokovej časti predmetného rozhodnutia (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni priznal nárok na plnú náhradu trov konania vo výške 100% (výrok II.).

1.1. Vychádzajúc z ustanovení § 1 ods. 1 písm. a), c), § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru aj s poukazom na skutočnosť, že predmetom konania zostala náhrada škody vo výške 32.422 eur s príslušenstvom titulom znehodnotenia vozidla a ušlý zisk vo výške 22.101,46 eura s príslušenstvom, že žalobkyňa úspešne preukázala základ uplatneného nároku. Mal za to, že došlo k znehodnoteniu predmetného motorového vozidla, teda ku škode ako ujme, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch, c/ je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, a to peňažného plnenia.

1.2. Poukázal tiež na to, že v danej veci bolo prvýkrát rozhodnuté rozsudkom z 30. mája 2006, č.k.

15C/24/2005-94 v spojení s opravným uznesením č.k. 15C/24/2005-108 zo dňa 09. 11. 2006 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. O odvolaní žalobkyne proti tomuto rozsudku rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako "odvolací súd") uznesením z 13. decembra 2007, č.k. 7Co/30/2006-127 tak, že uvedený rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s právnym názorom, že pokiaľ žalovaná s vozidlom stále disponuje, treba mať za to, že základ žaloby je daný a ďalej posúdiť aj to, ako žalobkyňa preukázala splnenie všetkých hmotnoprávných podmienok týkajúcich sa rozhodnutia o druhej časti žaloby o náhrade škody. V poradí druhým rozsudkom z 28. februára 2008, č.k. 15C/24/2005-192, rozhodol tak, že vyhovel žalobe v časti týkajúcej sa vydania motorového vozidla, keď žalovanej uložil povinnosť vydať žalobkyni osobný automobil špecifikovaný vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. V časti týkajúcej sa náhrady škody žalobu zamietol s odkazom na ust. § 420 ods. 1, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník" alebo „OZ") po konštatovaní, že nebolo preukázané, že by žalovaná porušila právnu povinnosť a tým žalobkyni spôsobila škodu, pričom až právoplatným rozhodnutím o vydaní spornej veci je možné konštatovať, že vznikol nárok na náhradu škody. Po odvolaní žalobkyne uznesením z 23. apríla 2009, č.k. 7Co/183/2008-230, rozhodol odvolací súd tak, že v poradí druhý rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že postup žalovanej, ktorá po dobrovoľnom vydaní vozidla jeho vtedajšou užívateľkou L. Y. rozhodla o uložení vozidla do úschovy súdu prvej inštancie, bolo v súlade s ust. § 80 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „TP"), a to z dôvodov uvedených v tomto uznesení, avšak po doručení žiadosti žalobkyne z 15. novembra 2004 s pripojením rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým bolo určené, že je vlastníkom predmetného vozidla, už nebol dôvod ponechať auto v úschove a malo byť žalobkyni ako vlastníčke vydané. Medzi nevydaním vozidla v novembri 2004 na základe uvedenej žiadosti žalobkyne predstavujúcim nesprávny postup žalovanej a náhradou škody žiadanou žalobkyňou, je daná príčinná súvislosť. Ak by mala žalobkyňa k dispozícii predmetné vozidlo, mohla ho od 01. januára 2005 prenajímať a mať z tohto prenájmu určitú majetkovú hodnotu, ktorú mohla získať, ak by nedošlo ku škodnej udalosti. Preto má byť povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa len uplatnenou náhradou škody v zmysle § 442 ods. 1 a § 443 OZ ako ušlým ziskom, po rozhodnutí o pripustení zmeny petitu. Následne v poradí tretím rozsudkom z 23. januára 2014, č.k. 15C/24/2005-778, súd prvej inštancie žalobu zamietol, pričom žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 9 eur. Podľa súdu prvej inštancie rozhodnutie príslušného policajného orgánu, ktorým bolo osobné motorové vozidlo uložené alebo zadržané, nie je nesprávnym úradným postupom, ktorý by spočíval v porušení povinnosti pri výkone úkonov príslušného policajného orgánu. Teda neboli splnené predpoklady na splnenie náhrady škody, či už skutočnej škody alebo vo forme ušlého zisku. Odvolací súd na podklade odvolania žalobkyne opätovne toto rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V podstatnom zdôraznil, že súd prvej inštancie sa v konaní a ani v napadnutom rozhodnutí vôbec nezaoberal výškou škody, ktorú žalobkyňa preukazovala odborným vyjadrením Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej Univerzity, pričom mal za to, že nemohol vo veci rozhodnúť, nakoľko sa prvoinštančný súd v konaní neriadil právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý bol pre neho záväzný.

1.3. Ďalej dôvodil, že žalobkyňa náhradu spôsobenej škody a ušlého zisku žiadala v dôsledku porušenia povinnosti žalovanej vyplývajúcej z ustanovenia § 80 TP o vrátení vecí, a to vydať vozidlo žalobkyni na základe jej žiadosti zo 14. novembra 2004 do preukázaného vlastníctva k vozidlu právoplatným rozsudkom súdu. Škoda bola vyčíslená sumou 32.422 eur a ušlý zisk za čas od 17. januára 2005 - 07. júla 2009 sumou 22.101,46 eura. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že zodpovednosť žalovanej je daná a žalobkyňa má nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorú si uplatnila vo výške vyčíslennej v ňou predloženom odbornom vyjadrení Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity. Žalobkyňa podala v priebehu konania žiadosť, ktorou sa domáhala prerokovania nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, a to na príslušný orgán, t.j. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj ako „MV SR"). Táto žiadosť zo strany žalovanej nebola prerokovaná. Žalovaná namietala, že žalobkyňa uzavrela nájomnú zmluvu na predmetné vozidlo 10. januára 2005, pričom vedela, že vozidlo je zadržané od 23. septembra 2003. V tomto smere mal súd prvej inštancie za to, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že nájomná zmluva bola uzavretá účelovo.

1.4. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania žalovanou súd prvej inštancie uviedol, že subjektívna

premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom kto ju spôsobil. Táto premlčacia lehota je trojročná. Podľa názoru súdu prvej inštancie sa žalobkyňa dozvedela o škode už dňa 04. augusta 2003. Tento deň požiadala Okresný úrad justičnej polície v Nitre o vydanie vozidla. Žaloba bola podaná na súde prvej inštancie dňa 05. januára 2005. V pôvodnej žalobe okrem iného žalobkyňa žiadala od žalovaného - Krajského riaditeľstva PZ (ďalej aj „KR PZ“) v Nitre úhradu škody v sume 2.490 Sk denne od 01. januára 2005 do vydania vozidla. S poukazom na túto skutočnosť je súd prvej inštancie toho názoru, že žaloba bola podaná v subjektívnej trojročnej premlčacej lehote. Objektívna premlčacia lehota je 10 ročná a začína plynúť odo dňa keď došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Podľa názoru prvoinštančného súdu týmto dňom bol deň 21. novembra 2003, kedy bolo vydané uznesenie ČVS: G.-XXX/NR-XXXX, ktorým bolo osobné vozidlo značky J. uložené do úschovy súdu prvej inštancie.

1.5. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) tak, že žalobkyňa mala v konaní plný úspech, preto jej priznal plnú náhradu trov konania

2. Na odvolanie žalovanej odvolací súd rozsudkom z 24. februára 2022, č.k. 7Co/165/2019-995, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku v časti priznania náhrady škody v sume 32.422 eur potvrdil (výrok I.), v časti priznania úroku z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 32.422 eur od 08. júla 2009 do zaplattenia zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť úroky z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 32.422 eur od 22. júna 2010 do zaplattenia (výrok II.), v časti priznania ušlého zisku vo výške 22.101,46 eura s príslušenstvom zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol (výrok III.) a vo výroku o trovách konania napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobkyni priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 18% (výrok IV.). O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 18% (výrok V.).

2.1. V odôvodnení rozhodnutia konšatoval, že dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné, a to v časti nároku žalobkyne na zaplattenie ušlého zisku. Ako vyplynulo už z prv vydaných rozhodnutí odvolacieho súdu, predmetom konania pred súdom prvej inštancie zostalo posúdenie nároku na náhradu škody titulom nesprávneho úradného postupu žalovanej. Žalobkyňa náhradu spôsobenej škody na motorovom vozidle a ušlého zisku žiadala v dôsledku porušenia povinnosti žalovanej vyplývajúcej z ustanovenia § 80 TP o vrátení vecí, a to vydať vozidlo žalobkyni na základe jej žiadosti z 15. novembra 2004 po preukázaní jej vlastníctva k zadržovanému vozidlu právoplatným rozsudkom súdu. V konaní bolo súdom prvej inštancie správne konštatované, že medzi nesprávnym úradným postupom žalovanej spočívajúcim v nevydaní vozidla v novembri 2004 a náhradou škody žiadanou žalobkyňou, je daná príčinná súvislosť. Súd prvej inštancie následne v konaní posudzoval výšku uplatnenej škody, ktorá pozostávala zo škody spôsobenej na vozidle ku dňu 07. júla 2009 vo výške 32.422 eur a z ušlého zisku za obdobie od 17. januára 2005 do 07. júla 2009 vo výške 22.101,46 eura, pričom žalobkyňa v konaní niekoľkokrát menila petit a takto vyčíslená výška škody bola na základe uznesenia z 10. januára 2014, č.k. 15C/24/2005-755, o pripustení zmeny žaloby prevzatá z odborného vyjadrenia Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity.

2.2. V nadväznosti na námietku žalovanej týkajúcu sa posúdenia premlčania súdom prvej inštancie odvolací súd uviedol, že sa stotožňuje s argumentáciou žalovanej, že subjektom, proti ktorému mal smerovať žalobný nárok titulom nároku na náhradu škody pre nesprávny úradný postup je v zmysle § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát, za ktorý koná v tomto prípade MV SR. Pôvodne bol v žalobe označený ako žalovaný len Krajské riaditeľstvo Policajného zboru SR, voči ktorému bola žaloba správne podaná v časti vydania vozidla, ktorému nároku bola v tomto súdnom konaní vyhovieň. Žalovaná 2/ Slovenská republika - MV SR, ktorá je pasívne vecne legítimovaná v časti žaloby na náhradu škody bola do konania pripustená až uznesením súdu zo dňa 12. augusta 2011, č.k. 15C/24/2005- 549, avšak návrh na pribratie tejto strany sporu do konania bol žalobkyňou podaný na súd dňa 22. marca 2010. Práve tento dátum je potrebné brať na zreteľ aj pri posudzovaní námietky premlčania, pretože už týmto dňom žalobkyňa na súde uplatnila svoju žalobu aj voči žalovanej. Žalobkyni nemôže byť na ťarchu, že súd prvej inštancie rozhodol o pripustení tejto strany sporu do konania až dňa 12. augusta 2011. Uvedená skutočnosť, teda označenie žalovanej v priebehu konania, má potom nesporne vplyv na posúdenie premlčania uplatnených nárokov na náhradu škody.

2.3. V tejto súvislosti tiež zdôraznil, že sa nestotožnil s konštatovaním žalovanej ohľadom premlčania oboch čiastkových nárokov na náhradu škody vychádzajúc z toho, že žalovaná sa o škodu dozvedela dňa 4. augusta 2003. Mal za to, že z dokazovania nepochybne vyplynulo, že o škode spôsobenej na vozidle sa žalobkyňa dozvedela až keď jej bolo vozidlo zo strany policajného orgánu vydané, a to bolo dňa 3. júna 2009. Po vydaní vozidla žalobkyňa pristúpila k vyčísleniu škody na vozidle a dala vypracovať znalecký posudok znalcovi Ing. T. F. z 12. júna 2009 vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty osobného motorového vozidla ku dňu 15. marca 2005 a 15. mája 2009. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 11. februára 2010 si na súde prvej inštancie žalobkyňa prvýkrát uplatnila aj stratu na hodnote vozidla vo výške 35.420 eur (ušlý zisk vo výške 29.390 eur) a následne viackrát menila výšku požadovanej škody nielen titulom ušlého zisku, ale aj titulom náhrady škody na vozidle, a to podaniami doručenými súdu dňa 22. marca 2010, 13. januára 2012, 28. februára 2012, a až podaním doručeným súdu dňa 04. júla 2013 a následne dňa 16. decembra 2013 výšku škody na vozidle ustálila na priznanú sumu s príslušenstvom. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa si nárok na náhradu škody na vozidle vo výške 32.422 eur uplatnila včas, pretože tento bol prvýkrát na súde uplatnený dňa 11. februára 2010 a žalovaná bola navrhnutá na pribratie do konania žalobkyňou podaním doručeným súdu dňa 22. marca 2010.

2.4. Vo vzťahu k námietke žalovanej týkajúcej sa výšky vzniknutej škody odvolací súd poukázal, že zo strany žalovanej v priebehu konania pred súdom prvej inštancie uplatnená nebola. Je pritom nesporné, že žalovaná ju mohla využiť v rámci jeho procesnej obrany už počas prvoinštančného konania. Vzhľadom k uvedenému, odvolací súd túto odvoláciu námietku posúdil ako „novotu“ v odvolacom konaní v zmysle ust. § 366 CSP. Podľa odvolacieho súdu v danej veci žalovaná mohla plne uplatniť uvedenú procesnú obranu uvádzanú v odvolaní už pred súdom prvej inštancie, preto na tento odvolací dôvod neprihliadal. Odvolací súd v časti namietanej nedôvodnosti priznaného úroku z omeškania vo výške 9% zo sumy dospel k záveru, že je odvolanie dôvodné, pretože nie je správne priznaný počiatok omeškania žalovanej. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa požiadala žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu listom z 15. decembra 2009 doručený dňa 21. decembra 2009. Žalovaná neoznámila žalobkyňi výsledok prerokovania žiadosti. Vychádzajúc z ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. možno podľa odvolacieho súdu vyvodiť, že žalovaná sa dostala do omeškania uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku (nebolo preukázané zaslanie oznámenia o neuspokojení nároku), ktorá plynula od 21. decembra 2009 do 21. júna 2010, a teda od 22. júna 2010 bola žalovaná v omeškaní.

2.5. Námietku žalovanej v druhej časti nároku na náhradu škody predstavujúceho ušlý zisk odvolací súd považoval za čiastočne dôvodnú, keďže podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. je premlčacia doba trojročná, premlčané by boli všetky splátky mesačného nájomného od januára 2005 až do marca 2007. Podľa § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. premlčacia lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov. Šesťmesačná lehota na predbežné prerokovanie nároku plynula od 21. decembra 2009 do 21. júna 2010, to znamená, že prvá nepremľaná splátka nájomného by bola splátka splatná dňa 01. januára 2007, pri ktorej by trojročná premlčacia lehota uplynula dňa 01. januára 2010, avšak v tom čase premlčacia lehota spočívala. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že iba mesačné splátky nájomného predmetného vozidla od januára 2007 až do januára 2008 (vrátane) nie sú premlčané.

2.6. Poukazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/2434/2004, 25Cdo/330/2001 a 25Cdo/870/2006 a na námietku žalovanej ohľadom nároku žalobkyne na ušlý zisk najmä súvisiacu so spochybňovaním zmluvy o operatívnom prenájme vozidla s nájomcom A. B., ktorý mal byť spolupracovníkom žalobkyne a osobou, ktorá žalobkyňu zastupovala aj pri niektorých úkonoch v trestnom konaní, odvolací súd konštatoval, že v tomto smere dospel k záveru o absolútnej neplatnosti právneho úkonu, a to zmluvy o operatívnom prenájme vozidla, z ktorej vychádzal i ušlý zisk vyčíslený v Odbornom vyjadrení č. XXX/XXXX, z dôvodu faktickej nemožnosti plnenia. V konaní bolo nesporné, že predmetná zmluva mala byť uzatvorená dňa 10. januára 2005, kedy vozidlo, ktoré bolo predmetom vydania zo strany KR PZ v Nitre, bolo stále v dispozícii policajných orgánov, teda v úschove na základe uznesenia vydaného dňa 21. novembra 2003. Samotná žaloba o vydanie vozidla bola podaná dňa 05. januára 2005, teda žalobkyňa mala vedomosť, že sa začalo súdne konanie o vydanie vozidla. Je preto zrejmé, že zmluvné strany - žalobkyňa ako prenajímateľka a A. B. ako nájomca uzavreli zmluvu o prenájme vozidla, ktoré v tom čase nemala žalobkyňa ako prenajímateľka vo svojej dispozícii. Žalobkyňa

si bola vedomá, že sa len začalo súdne konanie o vydanie vozidla, to znamená, že nemohla vôbec predpokladať kedy sa vozidlo dostane do jeho dispozičnej sféry. Neobstojí argumentácia žalobkyne, že nemohla predpokladať, že štátny orgán nebude rešpektovať súdne rozhodnutie. Práve naopak, skutočnosť, že musela podať predmetnú žalobu o vydanie vozidla svedčí o tom, že policajný orgán jej napriek súdnemu rozhodnutiu o vlastníctve vozidla odmietol vozidlo vydať. Žalobkyňa vedela, že vozidlo nemôže nájomcovi odovzdať a zároveň nemala vedomosť kedy bude mať vozidlo vo svojom užívaní, teda uzavrel zmluvu o prenájme vozidla, ktorej predmetom bolo nemožné plnenie. Nemožnosti užívať vozidlo si bol vedomý dokonca aj nájomca A., pretože zastupoval žalobkyňu v trestnom konaní o vydanie vozidla. Odvolací súd preto považuje za nelogické, aby obe zmluvné strany vážne uzavreli zmluvu o prenájme vozidla, keď si obe strany boli vedomé, že predmetné vozidlo nemá prenajímateľka k dispozícii a toto sa dlhodobo nachádza u tretej osoby (v úschove). Na uvedenej skutočnosti nič nemení ani to, že žalobkyňa mala k dispozícii súdne rozhodnutie o tom, že je vlastníčkou predmetného vozidla a práve skutočnosť, že jej nebolo vozidlo vrátené bola dôvodom, prečo podala predmetnú žalobu. Pochybnosť o riadnom uzavretí uvedenej zmluvy vyvoláva i skutočnosť, že žalobkyňa resp. jej právny zástupca sa o tejto zmluve v podanej žalobe nez zmienil a až tri roky od podania žaloby na výzvu súdu, aby preukázal výšku ušlého zisku, túto zmluvu predložil, a to dňa 28. februára 2008. Dokonca na pojednávaní dňa 21. februára 2008 právny zástupca žalobkyne uviedol, že nevie označiť dôkazy o tom, či mali o predmetné vozidlo záujem nejaké osoby. Aj v písomnom podaní z 21. februára 2008 žalobkyňa uviedla pri vyčíslení výšky ušlého zisku iba odkazy na prenájmy iných spoločností a ich vozidiel.

2.7. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku v časti priznania ušlého zisku vo výške 22.101,46 eura s príslušenstvom zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Zároveň zmenil rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o trovách konania a žalobkyňa priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 18%. Mal za to, že podľa § 255 ods. 2 CSP mala žalobkyňa v konaní úspech v časti sumy 32.422 eur s príslušenstvom (neúspech v časti úrokov z omeškania k tejto sume bol nepatrný), čo predstavuje úspech 59% (celkovo 100 % predstavovala suma 54.523 eur), neúspech žalobkyne predstavuje 41% , preto jej čistý úspech je 18%.

2.8. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, ktorá napadla celý rozsudok svojím odvolaním len v rozsahu 41% a prevažný úspech v rozsahu 59% mala žalobkyňa. Vzhľadom k uvedenému aj v odvolacom konaní mal väčší úspech žalobkyňa, a to vo výške 18%, preto jej priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania vo výške 18%.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti výrokov III., IV. a V. podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka 1/“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Vádu známosti podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa namietala v súvislosti s nedostatočným preskúmaním predložených dôkazov a tvrdení žalobkyne, ktoré mali rozhodujúci vplyv pre posúdenie danej veci. V tejto súvislosti poukázala na svoje vyjadrenia týkajúce sa použitia ust. § 37 a § 39 OZ, ako aj štandardných postupov pri uzatváraní leasingových zmlúv. Podľa žalobkyne predmetná zmluva nebola žiadna výnimka ani jednoúčelová záležitosť, ako to tvrdí odvolací súd. Uzatvorenie zmluvy o prenájme a odovzdanie predmetu prenájmu nie sú vôbec totožné akty, nakoľko jej uzatvorenie musí vždy predchádzať protokolárnemu odovzdaniu predmetu prenájmu. Podpísaním zmluvy vôbec nedošlo k fyzickému odovzdaniu vozidla ako sa to snaží tvrdiť odvolací súd vo svojom odôvodnení. Fyzické odovzdanie vozidla je podľa znenia zmluvy následný zmluvný úkon, a to odovzdávacím protokolom, ktorým nájomca potvrdzuje prevzatie vozidla a jeho pripravenosť k prevádzke podľa článku II., bodu 2. všeobecných zmluvných podmienok, ktoré sú nedeliteľnou súčasťou zmluvy. Odvolací súd sa len snaží účelovo stotožniť obidva akty, aby takto mohol vyhodnotiť akt uzatvorenia zmluvy ako neplatný právny úkon. Predmetná zmluva bola právoplatne uzatvorená, pretože nájomca od zmluvy neodstúpil a nájomca bol ochotný vozidlo prevziať kedykoľvek po uzatvorení zmluvy, aj keď za niekoľko mesiacov neskôr. Dovolateľka 1/ bola toho názoru, že odvolací súd neakceptoval riadne uzatvorenú zmluvu o prenájme, pričom ak tvrdil, že je neplatná, bol minimálne povinný túto skutočnosť komplexne preskúmať i so všetkými súvislosťami a nielen zamietnuť priznanie ušlého zisku. Po zamietnutí ušlého zisku sa touto skutočnosťou vôbec nezaoberal a nechal je úplne nepovšimnutú. Žalobkyňa uviedla, že ak sa odvolací súd rozhodol zamietnuť priznanie ušlého zisku z titulu zmarenia príjmu z prenájmu, úplne ignoroval

skutočnosť, že od dátumu kedy bola na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava I. žalovaná povinná vozidlo vrátiť do dátumu uskutočneného vrátenia došlo aj časovému znehodnoteniu vozidla, a to v rozdiel jeho hodnôt v období od 15. novembra 2004 do 03. júna 2009, t.j. viac ako 4,5 roka a po túto dobu vozidlo bolo neoprávnene zadržované žalovanou. Poukázala v tomto smere na svoju hlavnú činnosť, ktorou je prenájom vozidiel a na ktorej financovanie používala úverové zdroje, za ktoré bolo bez ohľadu na ich užívanie nutné platiť. Bola preto nútená tieto finančné zdroje zhodnocovať uzatváraním zmlúv na financovanie prenájmu. Nevyužívanie finančných zdrojov pre žalobkyňu predstavovalo náklady na ich obstaranie, teda pri nečinnosti s ich užívaním to predstavovalo stratu. Podľa dovolateľky 1/ je úplne irelevantné a dokonca scestné odôvodnenie odvolacieho súdu, že k majetkovej ujme z titulu ušlého zisku vôbec nedošlo. Považovala preto odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v tejto časti za nepresvedčivé, rozporné so zákonmi a účelovo skresľujúce skutkový stav. Upriamila pozornosť aj na konanie vyšetrovateľa súvisiace s uložením vozidla do úschovy, ktoré vyhodnotila ako subjektívne, neuvážené a v rozpore so zákonom, a preto len z opatrnosti podala žalobu na vydanie vozidla na príslušný subjekt (KR PZ v Nitre) v presvedčení, že tento si na rozdiel od vyšetrovateľa uvedomí skutkový stav a zabezpečí bezodkladné vydanie tohto vozidla a nie naopak. Podľa žalobkyne z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, a to v rozpore ním prezentovanými právnymi názormi, že štátne orgány nerešpektovaním súdnych rozhodnutí môžu obmedziť vlastnícke práva bez dopadu na dôsledky pre poškodeného. Zároveň poukázala aj na skutočnosť, že žalovaná nerešpektovala právoplatný výrok rozhodnutia z 28. februára 2008 a odmietla vydať predmetné vozidlo, pričom učinila tak až po viac ako 15 mesiacoch po početných urgenciách. Ak by žalovaná vydala vozidlo, bolo by odovzdané nájomcovi podľa zmluvy a bol by k nemu podpísaný odovzdávací protokol, a tým by vznikla povinnosť nájomcovi uskutočňovať platby a právoplatne uzatvorená zmluva by sa začala plniť.

3.2. Žalobkyňa bez bližšieho zdôvodnenia podotkla, že vzhľadom na napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za nesprávne aj rozhodnutie o trovách konania.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie i žalovaná (ďalej aj „dovolateľka 2/“), ktorého prípustnosť odvodzovala z ust. § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhla, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť výroku II., IV. a V. rozsudku súdu prvej inštancie, a to z dôvodu, že v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce najmä v ochrane dovolateľky 2/ pred nepriaznivými účinkami súdneho rozhodnutia, t.j. pred vznikom škody aj s ohľadom na hrozbu ťažko napravitelnej ujmy.

4.1. Porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) žalovaná namietala s poukazom na odvolacie dôvody a bod 16. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom namietala nesprávne posúdenie svojej argumentácie uvedenej v odvolaní z 02. apríla 2019. Odvolací súd podľa nej nesprávne aplikoval inštitút tzv. novôt v odvolacom konaní podľa § 366 CSP, keď konštatoval, že predmetná námietka nebola uplatnená už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Mala za to, že zo samotného odôvodnenia v bode 12. napadnutého rozhodnutia výslovne vyplýva, že žalovaná v konaní namietala nielen samotnú škodu, ale aj jej výšku. Skutočnosť, že žalovaná zdôvodnila pre odvolací súd vo svojom odvolaní z 02. apríla 2019 namietanú a prvoinštančným súdom priznanú výšku škody, nie je žiadnou novotou v odvolacom konaní. Žalovaná sa vo svojom odvolaní nevyjadрила prvýkrát, ani prvýkrát nenamietala škodu a jej samotnú výšku. V tejto súvislosti tiež poukázala aj na skutočnosť, že žalobkyňa počas konania viackrát menila nielen subjekty na strane žalovanej, ale i uplatnený nárok a jeho výšku, pričom výsledkom snahy žalovanej nemôže byť za takto daného stavu skutočnosť, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí označí argumentáciu žalovanej za novoty v odvolacom konaní. Podľa žalovanej malo uvedené význam najmä z toho hľadiska, že z nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu súvisiaceho s nepreskúmaním námietky žalovanej z dôvodu nesprávneho označenia za novoty, bola zaviazaná na zaplatenie finančných prostriedkov, na ktoré nemusela byť. Odkazujúc na bod 17. odôvodnenia rozhodnutia uviedla, že z doručenky poštových služieb vyplýva, že odpoveď na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. bola doručená právnomu zástupcovi žalobkyne dňa 25. júna 2010. Zároveň upriamila pozornosť i na bod 14. napadnutého rozhodnutia, s ktorým sa nestotožnila z dôvodu, že s prihliadnutím na § 156 CSP procesný účinok zmeny subjektu na jednej zo strán sporu môže byť účinný až rozhodnutím súdu, nie doručením takéhoto návrhu súdu. Preto je žalovaná stranou sporu až od rozhodnutia súdu prvej inštancie z 12.

augusta 2011 a nie od návrhu žalobkyne z 22. marca 2010, ako uviedol odvolací súd.

4.2. Záverom i v súvislosti s návrhom na odklad vykonateľnosti a bez bližšej špecifikácie uviedla, že žiada dovolací súd, aby v rámci rozhodnutia zodpovedal dovolacie otázky nadväzujúce na dovolacie dôvody, ako aj opísanú skutkovú situáciu, a to či: „Moment pristúpenia, prípadne zmeny subjektu na strane žalovanej je možné počítat' od procesného úkonu žalobcu, ktorým doručí súdu návrh na pristúpenie, prípadne zmenu subjektu na strane žalovanej, alebo je tým momentom až rozhodnutie súdu o takomto návrhu?" a či „Je možné chápať argumentáciu odvolateľa v odvolaní za novotu v odvolacom konaní podľa § 366 CSP aj v prípade, ak spornú skutočnosť odvolateľ namietol v konaní pred súdom prvej inštancie a odvolateľ vo svojom odvolaní svoju argumentáciu vzťahoval aj na právne posúdenie/neposúdenie predmetnej skutočnosti súdom v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie?".

5. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovanej v podstatnom zdôraznila, v čom považuje rozhodnutie odvolacieho súdu v časti náhrady škody vo výške 32.422 eur s príslušenstvom za správne a navrhla, aby ho dovolací súd ako vecne správny potvrdil a uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobkyni trovy dovolacieho konania. Zároveň vo vzťahu k návrhu žalovanej na odklad vykonateľnosti výroku II., IV., V. napadnutého rozsudku odvolacieho súdu uviedla, že ho považuje za nedôvodný a žiadala, aby tento návrh dovolací súd zamietol.

6. Žalovaná sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne nestotožnila s jej dovolacou argumentáciou a navrhla, aby dovolací súd podanému dovolaniu nevyhovel.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolania podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany zastúpené v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je neprípustné a preto ho odmietol a dovolanie žalovanej je čiastočne prípustné a dôvodné a preto rozsudok vo výrokoch I., II., IV. a V. zrušil a vec vrátil v tejto časti na ďalšie konanie.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 4/2011).

9. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním" a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, sp. zn. 2Cdo/132/2013, sp. zn. 3Cdo/18/2013, sp. zn. 4Cdo/280/2013). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (sp. zn. 1Cdo/6/2014, sp. zn. 3Cdo/209/2015).

10. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie žalobkyne podľa § 420 písm. f) CSP

11. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka 1/ namietala, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu k zmeňujúcemu výroku III., ktorým bola žaloba v časti o náhradu ušlého zisku vo výške 22.101,46 eur s príslušenstvom zamietnutá, je nepreskúmateľné.

12. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

13.1. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

13.2. V posudzovanej veci obsah súdneho spisu neposkytuje podklad pre záver, že by odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorý by zakladal vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

13.3. Možnosť zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie je imanentnou črtou apelačného opravného systému, vrátane systému neúplnej apelácie, na ktorom je založené odvolacie konanie v sporovom konaní. Pokiaľ nie je možné rozhodnutie potvrdiť, pretože odvolanie je úplne alebo sčasti dôvodné a zároveň nie sú dané dôvody na zrušenie rozhodnutia, je povinnosťou odvolacieho súdu preskúmať skutkovú a stránku veci a meritórne rozhodnúť. Najvyšší súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu napadnutého dovolaním neposkytuje dôvod na záver dovolateľky 1/, že rozhodnutie nespĺňa požiadavky na riadne a preskúmateľné odôvodnenie v zmysle procesných predpisov. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odvolací súd rozhodol o odvolaní žalovanej po výzve podľa § 382 CSP v súvislosti s možnosťou aplikácie § 37 ods. 1 a 2 a § 39 OZ na posúdenie platnosti Zmluvy o operatívnom nájme zo dňa 10. januára 2005, uzatvorenej medzi žalobkyňou a nájomcom A. B.. Na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno v časti uplatneného ušlého zisku. Tento záver odvolací súd odôvodnil tým, že zmluva, ktorá bola podkladom pre výpočet ušlého zisku v Odbornom vyjadrení č. XXX/XXXX, je neplatná. V bodoch 21. a 22. odôvodnenia odvolací súd uviedol, že predmetná Zmluva o operatívnom prenájme vozidla Audi Quattro Allroad je neplatná, ako to dôvodne namietala žalovaná. Zdôraznil, že k uzavretiu zmluvy došlo 10. januára 2005, teda v čase, keď predmetné vozidlo bolo ešte predmetom vydania podľa uznesenia KR PZ Nitra z 21. novembra 2003. Žalobkyňa sa jeho vydania domáhala žalobou zo dňa 05. januára 2005 a nájomca A. B. o tom vedel, keďže žalobkyňu v trestnom konaní zastupoval. Keďže vozidlo sa v čase uzatvárania zmluvy nachádzalo u tretej osoby a nebolo žalobkyni k dispozícii, odvolací súd dospel k záveru, že plnenie bolo fakticky nemožné, a teda zmluva bola uzatvorená o nemožnom plnení. Vzhľadom na to aplikoval § 37 ods. 2 OZ a uzavrel, že ide o absolútne neplatný právny úkon. Odvolací súd zároveň poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa sa na existenciu tejto zmluvy odvolala až tri roky po podaní žaloby, čo podľa jeho názoru vyvoláva pochybnosti o jej pravosti a nasvedčuje účelovému konaniu žalobkyne. Pri rozhodovaní o náhrade ušlého zisku odvolací súd poskytol právne udržateľný výklad podmienok vzniku zodpovednosti za ušlý zisk podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Zdôraznil, že k zmenšeniu majetku žalobkyne musí dôjsť priamo v dôsledku nezákonného úradného postupu, pričom tento postup musí byť rozhodujúcou príčinou vzniku škody. Inými slovami, ak by k nezákonnému postupu nedošlo, majetok žalobkyne by sa nezmenšil. Myšlienkový postup

odvolacieho súdu pri zmeňujúcom výroku je v odôvodnení jasne a zrozumiteľne vysvetlený. Opiera sa o rozhodujúce skutkové zistenia, vykonané dôkazy, ako aj aplikované právne normy. Zmeňujúci výrok spĺňa kritériá vyplývajúce z § 393 ods. 2 CSP - obsahuje riadne odôvodnenie, z ktorého je zrejmé, prečo bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenené, aké ustanovenia boli aplikované a ako z nich odvolací súd vyvodil svoje právne závery. Zároveň sa súd zrozumiteľne a vecne vysporiadal aj s argumentmi žalobkyne uvedenými vo vyjadrení k výzve podľa § 382 CSP. Z uvedených dôvodov sú preto námietky dovolateľky 1/, podľa ktorých je rozhodnutie odvolacieho súdu nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné), účelové a rozporné so zákonom, nedôvodné.

14. K ďalšiemu naplneniu dovolacieho dôvodu uplatňovanému podľa § 420 písm. f) CSP malo dôjsť arbitrárnym rozhodnutím odvolacieho súdu.

14.1. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

14.2. Všeobecné súdy v sporovom súdnom konaní nemajú poskytovať formálny či formalistický výklad a aplikáciu práva, ale majú poskytovať taký výklad a aplikáciu práva, ktorý je materiálnou ochranou zákonnosti, aby bola zabezpečená spravodlivá a účinná ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu (porovnaj čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP). Civilné sporové konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie. K základným právam strany sporu, obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí i právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením je potrebné uviesť, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (o. i. veci G. R. proti Š., rozsudok zo dňa 21.X.1999 týkajúci sa sťažnosti č. 30544/96, R. T. proti Š., rozsudok zo dňa 09. 12. 1994, týkajúci sa sťažnosti č. 18390/91, V. D. H. proti H., rozsudok zo dňa 19. 04. 1994, týkajúci sa sťažnosti č. 16034/90), judikatúry Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 226/03 zo dňa 12. 05. 2004, III. ÚS 209/04 zo dňa 23. 06. 2004, sp. zn. III. ÚS 95/06 zo dňa 15. 03. 2006, sp. zn. III. ÚS 260/06 zo dňa 23. 08. 2006, sp. zn. III. ÚS 36/2010 zo dňa 04. 05. 2010, sp. zn. I. ÚS 114/08 zo dňa 12. 06. 2008), nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu, ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti).

14.3. Za svojvoľu, ktorá má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky všeobecným súdom, treba považovať aj nerešpektovanie kogentnej normy a prílišný formalizmus pri výklade a aplikácii právnych noriem, ako aj prípady, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie nezdôvodnil buď vôbec alebo tak urobil celkom nedostatočne, prípadne ak ho založil na dôvodoch, ktoré v okolnostiach konkrétnej veci nemajú zjavne žiadnu relevanciu (pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 110/09 z 02. apríla 2009).

14.4. Odvolací súd sa po preskúmaní odvolacej námietky žalovanej, týkajúcej sa nedôvodnosti priznania nároku na náhradu ušlého zisku z dôvodu neplatnosti právneho úkonu, o ktorý sa tento nárok opieral, riadil ustanovením § 382 CSP, ktorého účelom je zabrániť vydaniu tzv. prekvapivého rozhodnutia. Odvolací súd vyzval strany sporu k použitiu právneho predpisu - § 37 ods. 1 a 2 a § 39 OZ, ktoré pri doterajšom rozhodovaní na zistený skutkový stav neboli použité a súčasne boli pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce. Odvolací súd po posúdení relevantných skutočností založil svoje rozhodnutie vo veci samej v časti týkajúcej sa priznania ušlého zisku na uvedených právnych ustanoveniach a postupom podľa § 388 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že v tejto časti žalobu zamietol. Odvolací súd pri vydaní zmeňujúceho rozhodnutia zvolil taký výklad zákona, ktorý má oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona, keď v tejto čiastkovej otázke vychádzal z § 37 ods. 1 a 2 a § 39 OZ, aplikáciou ktorých dospel k záveru, že predmetom Zmluvy o operatívnom nájme je plnenie nemožné, zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, preto na ňu nebolo možné prihliadať pri určení ušlého zisku z čoho potom vyplýva, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno v časti žaloby o náhradu ušlého zisku.

15. Dovolateľka 1/ namietala, že odvolací súd riadne a dôsledne nepreskúmal všetky predložené dôkazy a skutočnosti, na ktoré poukázala vo svojom vyjadrení zo dňa 21. 02. 2022, hoci tieto mali rozhodujúci vplyv na právne posúdenie veci.

15.1. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, nie procesných strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999).

15.2. Dovolací súd konštatuje, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - viď ustanovenie § 442 CSP („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

15.3. Pokiaľ dovolateľka 1/ vytýkala odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/86/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V preskúmvanej veci však dovolanie na takýchto argumentoch nespočívalo.

15.4. Dovolací súd je názoru, že k žiadnemu extrémnemu nesúladiu medzi skutkovými a právnymi závermi na jednej strane a vykonanými dôkazmi na strane druhej v prejednávanej veci nedošlo. Z dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu totiž vyplýva, že záver o tom, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno v časti náhrady ušlého zisku ako prirodzený výsledok procesu voľného hodnotenia dôkazov, ktorý bol primerane, zrozumiteľne a logicky vysvetlený, sám osebe neindikuje možnosť vysloviť porušenie práva na spravodlivý proces len z dôvodu, že dovolateľka 1/ sa domnieva, že predmetné dôkazy mali byť hodnotené inak. Dovolací súd podotýka, že námietky týkajúce sa svojvoľnosti vykonania dôkazov (resp. ich hodnotenia), ktoré sú v podstatnom len opakovaním námietok uplatnených v konaní pred odvolacím súdom o riadnom opravnom prostriedku a nedosahujú relevantné pochybnosti o zistenom skutkovom stave. Dovolací súd duplikuje, že odvolací súd sa dôvodom zmeny rozsudku a

zamietnutia žaloby v časti ušlého zisku dostatočne venoval (body 20. až 23. napadnutého rozsudku). Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je výsledkom svojvoľne zisteného skutkového stavu a na to nadväzujúcich právnych záverov, ale nevyhnutným následkom neuneseného dôkazného bremena tvrdenia o dôvodnosti náhrady škody vo forme ušlého zisku.

16. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

17. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

18. Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Dovolanie žalovanej podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP

19. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

21. Špecifikom dovolania žalovanej v prejednávanej veci bolo, že napriek jeho založeniu na oboch zákonom definovaných dovolacích dôvodoch (tzv. zmätočnosť aj nesprávne právne posúdenie veci) a v rámci nich tiež dvoch dôvodoch prípustnosti dovolania (postup súdu na ujmu práva strany sporu na spravodlivý proces, okrem ktorého tu bola i požiadavka na odpoveď na otázky procesnoprávneho charakteru) mali oba uplatnené dovolacie dôvody aj dôvody prípustnosti dovolania charakter tzv. spojených nádob. Jadrom dovolacej argumentácie žalovanej (zmätočnosti aj nesprávne právneho posúdenia veci) vo vzťahu k výrokom I. a II. napadnutého rozsudku bolo vytýkanie nesprávneho posúdenia odvolacej argumentácie vo vzťahu (i) k výške priznanej škody ako neprípustnej novoty a (ii) momentu priznania procesných účinkov pristúpenia žalovanej do konania. Zároveň namietala skutočnosti uvedené v rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré spochybňujú celý proces a to vo vzťahu (iii) ku konštatovaniu odvolacieho súdu „žalovaný neoznámil žalobcovi výsledok prerokovania sťažnosti“.

22. Dovolateľka 2/, odkazujúc na odvolacie dôvody a bod 16. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, namietala, že odvolací súd nesprávne posúdil jej argumentáciu uvedenú v odvolaní zo dňa 02. apríla 2019, keď dospel k záveru, že ide o tzv. novotu v odvolacom konaní podľa § 366 CSP, a to z dôvodu, že táto námietka nebola vznesená v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Mala za to, že zo samotného odôvodnenia v bode 12. napadnutého rozhodnutia ako aj obsahu vyjadrení zachytených v zápisnici o pojednávaní na 12. 02. 2019 (č. l. 861) výslovne vyplýva, že žalovaná uviedla skutočnosť, že hodnota vozidla by klesala, aj keby nebolo osobné vozidlo žalobcu zaistené, pričom takýto pokles hodnoty, naviazaný na časové obdobie je amortizácia, z čoho potom vyplýva námietka týkajúca sa nielen samotnej škody, ale aj jej výšky. Skutočnosť, že žalovaná zdôvodnila pre odvolací súd vo svojom odvolaní z 02. apríla 2019 namietanú a prvoinštančným súdom priznanú výšku škody, nie je žiadnou novotou v odvolacom konaní. Žalovaná sa vo svojom odvolaní nevyjadрила prvýkrát, ani prvýkrát nenamietala škodu a jej samotnú výšku. V tejto súvislosti tiež poukázala aj na skutočnosť, že žalobkyňa počas konania viackrát menila nielen subjekty na strane žalovanej, ale i uplatnený nárok a jeho výšku, pričom výsledkom snahy žalovanej nemôže byť za takto daného stavu skutočnosť, že odvolací

súd vo svojom rozhodnutí označí argumentáciu žalovanej za novoty v odvolacom konaní. Podľa žalovanej malo uvedené význam najmä z toho hľadiska, že z nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu súvisiaceho s nepreskúmaním námietky žalovanej z dôvodu nesprávneho označenia za novoty, bola zaviazaná na zaplatenie finančných prostriedkov, na ktoré nemusela byť.

23. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a/ sa týkajú procesných podmienok, b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

24. Účelom opravného prostriedku a v súvislosti s jeho uplatnením aj účelom odvolacieho konania je zákonom predpísaným spôsobom dosiahnuť nápravu právnych alebo skutkových pochybení súdu prvej inštancie. V odvolacom konaní je druhoinštančný súd limitovaný v možnostiach zasahovať do rozsudku súdu prvej inštancie, pričom tieto limity vyplývajú z podstaty neúplného apelačného systému, ktorý sa v riadnom opravnom konaní uplatňuje v sporových veciach. Odvolací súd je v rámci neúplnej apelácie, až na zákonom ustanovené výnimky, viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie, pričom svoju pozornosť primárne zameriava na skúmanie vecnej správnosti a zákonnosti prvoinštančného rozhodnutia v rozsahu dôvodov uplatnených v odvolaní (rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 152/2010).

25. Odvolací súd v odôvodnení uviedol Žalovaný sa v konaní bránil premĺčaním žalovaného nároku a tiež namietal vyčíslenú výšku škody (bod 12. posledná veta odôvodnenia napadnutého rozsudku).

25.1. V zápisnici o pojednávaní pred súdom prvej inštancie (č. I. 861) je zachytené nasledovné:

„Právny zástupca žalobkyne k náhrade škody: 32.422 eur pozostáva zo znehodnotenia predmetného vozidla, poukazuje na znalecký posudok Ing. T. F. ZP XX/XXXX . zo dňa 09. 04. 2008. V tomto smere odkazujeme aj na odborné vyjadrenie Ústavu súdneho inžinierstva v Žiline ZP XXX/XXXX, ktorý sme predložili do spisu. Odborné vyjadrenie na č.l. 638 súdneho spisu až 608, ktorý vypracoval Ústav súdneho inžinierstva pri Žilinskej univerzite v Žiline.

Na č. I. 651 je vyjadrenie záver: Škoda, ktorá vznikla je 32.422 eur. Ušlý zisk 22.101,46 eura.

Právny zástupca žalovaného: Potvrdzujeme, že horeuvedené vyjadrenie nám bolo doručené. Poukazujeme na to, že všeobecná hodnota by klesala, ak by vozidlo bolo vozidlo zaistené alebo nie. Nevieme prečo je tam dátum 08. 07. 2009. Je nám známe, že vozidlo bolo predané 08. 07. 2009”.

25.2. Z odvolania žalovanej proti prvoinštančnému rozsudku (vymedzeného aj podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP) vo vzťahu k priznanej výške škody vo výške 32.422 eur vyplýva nesúhlas s bodmi 34. a 35. odôvodnenia tohto rozsudku. Žalovaná, s poukazom na konkrétne závery znaleckého posudku č. XX/XXXX z 12. 06. 2009 a odborného vyjadrenia Žilinskej univerzity, namietala, že pokiaľ súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na zaplatenie náhrady škody vo výške 32.422 eur, v ktorej je zahrnutá aj amortizácia vozidla, potom neexistuje príčinná súvislosť medzi tvrdeným nesprávnym úradným postupom a škodou spočívajúcou v tejto amortizácii.

25.3. Odvolací súd konštatoval „Pokiaľ ide o nárok na náhradu škody na vozidle, žalovaný v odvolaní namietal aj samotnú výšku vzniknutej škody na vozidle dôvodiac, že do zníženej ceny vozidla za dané obdobie (15. 03. 2005- 15. 05. 2009) znalec zahrnul aj amortizáciu vozidla a túto osobitne nevyčísľil, pritom žalovaný nemôže zodpovedať za amortizáciu. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd zistil, že táto námietka zo strany žalovaného v priebehu konania pred súdom prvej inštancie uplatnená nebola. Je pritom nesporné, že žalovaný ju mohol využiť v rámci jeho procesnej obrany už počas prvoinštančného konania. Vzhľadom k uvedenému, odvolací súd túto odvolaciu námietku posúdil ako „novotu“ v odvolacom konaní v zmysle ust. § 366 CSP. V danom prípade ide o odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP, podľa ktorého zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené. Tento odvolací dôvod však treba vnímať v spojitosti s ust. § 366 písm. d), z ktorého vyplýva, že novoty v odvolacom konaní môže odvolateľ použiť v tomto prípade len vtedy, ak ich v konaní pred súdom prvej inštancie nemohol použiť bez svojej viny. V danej veci žalovaný mohol plne uplatniť uvedenú procesnú obranu uvádzanú v odvolaní už pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd vzhľadom k tomu, že uvedená

odvolacia námietka žalovaného predstavovala novotu v odvolacom konaní, na tento odvolací dôvod neprihliadal. Iné odvolacie námietky týkajúce sa tohto nároku v odvolaní uvedené neboli, preto odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznania náhrady škody v sume 32.422 eur za vecne správny" (bod 16. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

26. Dovolací súd sa zaoberal námietkou neexistencie novôt v odvolacom konaní, čím malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata uvedenej námietky spočívala v skutočnosti, že odvolací súd mal nesprávne posúdiť vyjadrenie žalovanej k priznanej výške škody, ako prvýkrát uplatnenej až v predmetnom odvolacom konaní. V konkrétnom prípade bolo potrebné vysporiadať sa so stanovením „nového argumentu" vo vzťahu k priznanej výške skutočnej škody prvoinštančným súdom. V danej veci došlo k procesnej situácii, že žalovaná v odvolaní prezentovala argumentáciu, o ktorej sa pred prvoinštančným súdom zmienila a to poukázaním na amortizáciu vozidla. Uvedená skutočnosť resp. argumentácia nebola z pohľadu prvoinštančného konania celkom nová, avšak v zmysle, ako bola uvedená v odvolaní, doposiaľ nebola v konaní pred prvoinštančným súdom úplne prezentovaná.

27. Úlohou odvolacieho súdu nie je rozhodnúť, či rozsudky resp. uznesenia vo veci samej sú založené na celkom správnom a úplnom zistení skutkového stavu veci, ale posúdiť, či sú založené na skutkovom stave veci, zisteným „procesne korektným spôsobom" správne a úplne so zreteľom k tomu, čo strany počas konania pred súdom prvej inštancie uviedli (tvrdili) alebo čo inak vyšlo v konaní pred súdom prvej inštancie najavo. V intenciách uvedeného argumentácia, ktorá bola v konaní pred súdom prvej inštancie už zmienená a v širšom rozsahu je rozvitá v odvolacom konaní, je prípustná, len pokiaľ nie je dotknutý skutkový základ súdneho rozhodnutia.

28. Skutkový základ rozhodnutia prvej inštancie vo vzťahu k priznanej výške škody (potvrdeným odvolacím súdom) bol budovaný vykonaným dokazovaním vychádzajúc z tvrdení strán sporu, listinných dôkazov, odborného vyjadrenia Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity a znaleckého posudku Ing. F.. Odborné vyjadrenie č. XXX/XXXX bolo vypracované k 07. 07. 2009 na základe predloženého znaleckého posudku Ing. T. F., ktorý stanovil všeobecnú hodnotu vozidla ku dňu 15. 03. 2005 a 15. 05. 2009, uvádza všeobecnú hodnotu vozidla 38.148,38 eura ku dňu 15. 03. 2005, všeobecná hodnota ku dňu 15. 05. 2009 predstavuje 2.998 eur, zníženie všeobecnej hodnoty od 15. 03. 2005 do 15. 05. 2009 predstavuje 35.420 eur, v ktorom je zahrnutá aj jeho amortizácia za dané obdobie, dňa 07. 07. 2009 auto bolo predané za 2.998 eur, škoda vznikla 35.420 eur - 2.998 eur = 32.422 eur. Námietka žalovanej pred súdom prvej inštancie ohľadom nesprávnosti uplatnenej výšky skutočnej škody spočívala v nesprávnosti stanovenia všeobecnej hodnoty vozidla, nepochybne sa dotýkala skutkového základu rozhodnutia a bolo potrebné, aby sa ňou súdy zaoberali a poskytli žalovanej primeranú a vecnú odpoveď.

29. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná svoju rozhodujúcu námietku týkajúcu sa výšky skutočnej škody uplatnila už na pojednávaní pred súdom prvej inštancie (č. l. 861). Súd prvej inštancie sa však touto námietkou vôbec nezaoberal, čím predmetné tvrdenie žalovanej fakticky odignoroval. Odvolací súd následne toto pochybenie súdu prvej inštancie ešte prehľbil, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že tvrdenie žalovanej ide o tzv. „novotu" v odvolacom konaní, ktorá je neprípustná. Zároveň však v bode 12. svojho odôvodnenia protirečivo a zmätočne uviedol, že žalovaná výslovne namietala výšku vyčíslenej škody.

30. Námietka uvedená stranou sporu v odvolaní predstavuje relevantný argument vznesený v priebehu konania, ktorým sa mal súd prvej inštancie v rámci svojho rozhodovania náležite zaoberať. Ak tak neurobil, bolo povinnosťou odvolacieho súdu tento nedostatok po jeho opätovnom namietaní žalovanou odstrániť. Ak však odvolací súd namiesto toho označil predmetné námietky za neprípustnú „novotu" a odmietol sa nimi vecne zaoberať, týmto postupom porušil zákaz denegatio iustitiae. Takýto prístup žalovanej znemožnil efektívne uplatniť jej procesné práva, pretože sa súd bezdôvodne odmietol vysporiadať s relevantnými námietkami, ktorých posúdenie mohlo viesť k úspechu žalovanej, či už úplnému, alebo aspoň čiastočnému. Zároveň týmto postupom žalovanej odňal aj právo dozvedieť sa o dôvodoch rozhodnutia spôsobom predvídaným právom, čím jej znemožnil účinne polemizovať so skutkovými a právnymi závermi rozhodnutia - a tým aj bránil jej možnosti účinne využiť mimoriadne

opravné prostriedky.

31. Dovolací súd konštatuje, že vo vzťahu k dovolateľke 2/ je konanie postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nerešpektovaní zákazu denegatio iustitiae, pričom uvedené pochybenie je takej intenzity, že zakladá prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania žalovanej v prejednávanej veci v predmetnej časti.

32. Dovolateľka 2/ ďalej namietala ďalšie skutočnosti uvedené v rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré spochybňujú celý proces a to vo vzťahu k momentu priznania procesných účinkov pristúpenia žalovanej do konania.

33. Dovolateľka 2/ upriamila pozornosť na bod 14. napadnutého rozhodnutia, s ktorým sa nestotožnila z dôvodu, že s prihliadnutím na § 156 CSP procesný účinok zmeny subjektu na jednej zo strán sporu môže byť účinný až rozhodnutím súdu, nie doručením takéhoto návrhu súdu. Preto je žalovaná stranou sporu až od rozhodnutia súdu prvej inštancie z 12. augusta 2011 a nie od návrhu žalobkyne z 22. marca 2010 ako uviedol odvolací súd. V tejto súvislosti žiada dovolací súd, aby v rámci rozhodnutia zodpovedal dovoláciu otázku nadväzujúcu na dovolacie dôvody (§ 420 ods. 1 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP) ako aj opísanú skutkovú situáciu, a to či: „Moment pristúpenia, prípadne zmeny subjektu na strane žalovanej je možné počítať od procesného úkonu žalobcu, ktorým doručí súdu návrh na pristúpenie, prípadne zmenu subjektu na strane žalovanej, alebo je tým momentom až rozhodnutie súdu o takomto návrhu?“

34. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

35. Pri posudzovaní nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, bude nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv bude potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania v kontexte dopadov na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat alebo zvrátiť nesprávny procesný postup. Obsah základného práva na spravodlivý proces je pomerne zložito štruktúrovaný, ako to potvrdzuje judikatúra ústavného súdu, patrí do neho viacero samostatných subjektívnych práv a princípov, ktoré sú buď konkrétne (verejnosť konania, konanie bez zbytočných prieťahov, právo na nezávislý a nestranný súd) alebo v zásade abstraktné (riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, predvídateľnosť rozhodnutia, zákaz svojvoľného postupu súdu a ďalšie). Dôvodom nesprávneho procesného postupu, ktorého dôsledkom je porušenie práva na spravodlivý proces, môže byť rôzne pochybenie súdu. Musí však vykazovať určitú intenzitu na to, aby dovolací súd mohol konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces (pozri napr. II. ÚS 71/2021 body 11.1. a 12.). Nie každé procesné pochybenie súdu totiž znamená, že bolo porušené práva na spravodlivý proces - Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, 2. vydanie. Komentár, Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1549, 1557).

36. Dovolateľka 2/ poukázaním na nesprávny postup odvolacieho súdu v súvislosti s procesnými účinkami zmeny subjektu nepomenúva ktoré konkrétne právo na spravodlivý proces s dopadom na jej

procesné postavenie bolo porušené. Z odôvodnenia dovolania žalovanej 2/ v relevantnej časti vyplýva, že cituje bod 14. odôvodnenia odvolacieho rozsudku, s ktorým sa dovolateľka nestotožňuje, poukazuje na ustanovenie § 156 CSP a dôvodí, že procesný účinok zmeny subjektu (§ 79 a 80 CSP) môže byť procesne účinný až rozhodnutím súdu, nie doručením návrhu súdu, z čoho potom vyplýva, že žalovaná je stranou sporu až od rozhodnutia prvoinštančného súdu z 12. augusta 2011 a nie od návrhu žalobkyne z 22. marca 2010, ako uviedol odvolací súd.

36.1. Odvolací súd v bode 14. odôvodnenia napadnutého uvádza Žalovaný v odvolaní nesúhlasil s posúdením premlčania zo strany súdu prvej inštancie. Argumentoval, že žaloba nebola včas podaná voči subjektu, ktorý v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci, teda voči štátu, pretože Slovenská republika ako zodpovednostný subjekt v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. bola do konania pripustená až uznesením súdu zo dňa 12. 08. 2011, teda po ôsmich rokoch od kedy sa žalobca dozvedel o škode. Odvolací súd súhlasí s argumentáciou žalovaného, že subjektom, voči ktorému mal smerovať žalobný nárok titulom nároku na náhradu škody pre nesprávny úradný postup je v zmysle § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je štát, za ktorý koná v tomto prípade Ministerstvo vnútra SR. Pôvodne bol v žalobe označený ako žalovaný len Krajské riaditeľstvo PZ SR, voči ktorému bola žaloba správne podaná v časti vydania vozidla, ktorému nároku bola v tomto súdnom konaní vyhovieť. Žalovaný v 2. rade SR - Ministerstvo vnútra SR, ktorý je pasívne vecne legitimovaný v časti žaloby na náhradu škody bol do konania pripustený až uznesením súdu zo dňa 12. 08. 2011 č.k. 15C/24/2005- 549, avšak návrh na príbratie tejto strany sporu do konania bol žalobcom podaný na súd dňa 22.03.2010 (čl. 535). Práve tento dátum je potrebné brať na zreteľ aj pri posudzovaní námietky premlčania, pretože už týmto dňom žalobca na súde uplatnil svoju žalobu aj voči žalovanému SR - Ministerstvo vnútra SR. Žalobcovi nemôže byť na ťarchu, že súd prvej inštancie rozhodol o pripustení tejto strany sporu do konania až dňa 12. 08. 2011. Uvedená skutočnosť, teda označenie žalovaného SR - Ministerstvo vnútra SR v priebehu konania, má potom nesporne vplyv na posúdenie premlčania uplatnených nárokov na náhradu škody.

36.2. Dovolaťka 2/ však neuviedla, v čom by údajne nesprávne určenie časového účinku jej pristúpenia do konania mohlo viesť k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Ak sa podľa jej názoru malo namietané pochybenie prejavovať vplyvom na plynutie hmotnoprávnej premlčacej lehoty, z obsahu dovolania (najmä v kontexte bodu 15. odôvodnenia napadnutého rozsudku) nevyplýva, že by takéto súvislosti alebo námietky boli výslovne uplatnené. Napriek absencii relevantnej argumentácie považuje dovolací súd procesné závery uvedené v bode 14. odôvodnenia napadnutého rozsudku za správne. Dovolaťka 2/ v tejto súvislosti poukazuje na judikát R 36/1999, podľa ktorého ak súd pripustí zámenu účastníka konania, hmotnoprávne účinky začatia konania vo vzťahu k novému účastníkovi nastávajú dňom doručenia návrhu na zámenu súdu. Práve týmto dňom dochádza aj k prerušeniu plynutia premlčacej lehoty, nie dňom pôvodného začatia konania. Tento výklad sa analogicky uplatní aj v prípade pristúpenia ďalšieho subjektu do konania podľa § 79 CSP. V danom prípade sa žalovaná stala stranou sporu na základe procesného návrhu žalobkyne doručeného súdu dňa 22. marca 2010 a následného rozhodnutia súdu prvej inštancie o jej pristúpení do konania uznesením zo dňa 12. augusta 2011. Dovolaťka 2/ preto nezistila pochybenie v postupe odvolacieho súdu, ktorý vyhodnotil túto procesnú otázku.

36.3. Uvedeným postupom odvolacieho súdu nedošlo k naplneniu k zmätočnosťnej vady podľa § 420 písm. f) CSP.

37. Dovolaťka 2/, s odkazom na bod 17. odôvodnenia rozhodnutia, uviedla, že z doručienky poštových služieb vyplýva, že odpoveď na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. bola doručená právnomu zástupcovi žalobkyne dňa 25. júna 2010.

37.1. Odvolací súd v bode 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku posudzoval opodstatnenosť odvolania žalovanej o priznaní počiatku úroku z omeškania zo sumy 32.422 eur od 08. 07. 2009, so záverom, že žalovaná sa dostala do omeškania uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku (nebolo preukázané zaslanie oznámenia o neuspokojení nároku), ktorá plynula od 21. 12. 2009 do 21. 06. 2010, a teda od 22. 06. 2010 bola žalovaná v omeškaní, čo viedlo k záveru o tom, že odvolací súd preto v tejto časti zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že zaviazal žalovanú na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 32.422 eur od 22. 06. 2010 do zaplatenia.

37.2. Uvedená námietka však nemôže založiť prípustnosť dovolania. Je tomu tak preto, že dovolanie ako

mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska, teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z obsahového hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietal už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli na základe jeho odvolacej argumentácie meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

37.3. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (*vigilantibus iura scripta sunt*). Ak potom dovolateľka 2/ uvedenú námietku dátumu doručenia odpovede žalovanej na žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania neuplatnila v odvolacom konaní v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu.

37.4. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“. Dovolací súd tak nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným odvolacím a dovolacím konaním).

38. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že procesnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP, namietanú v bodoch 32. a 37., nezistil.

39. Dovolací súd uzatvára, že vzhľadom na konštatovanú vadu zmätočnosti vo vzťahu k výrokom I. a II. napadnutého rozsudku je potrebné tieto výroky zrušiť a vec v tomto rozsahu vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Výroky IV. a V. napadnutého rozsudku sa týkajú rozhodnutia o trovách konania. Ide o závislé výroky, ktoré nadväzujú na výroky I. a II., t. j. na rozhodnutie o priznaní náhrady škody vo výške 32.422 eur a zmene v časti úrokov z omeškania z tejto sumy, ktoré boli napadnuté dovolaním žalovanej. Keďže výroky I. a II. sa týkajú rozhodnutia vo veci samej (náhrada škody s príslušenstvom), a výroky IV. a V. sú na nich obsahovo závislé, dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo výrokoch I., II., IV. a V. a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

40. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

41. Keďže dovolací súd zrušil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo výrokoch I., II., IV. a V., nerozhodoval už o návrhu žalovanej na odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu.

42. Zároveň v ďalšom konaní je potrebné, aby odvolací súd pri označení žalovanej dôsledne vychádzal z ustanovenia § 135 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.